

Dewulf's vrouw bemerkte de diefstal pas, nadat ze de hovenier verzocht had in haar huis te overnachten.

Eerst miste ze 'n zilveren schaal, dan haar juwelen en andere voorwerpen van waarde.

— Er zijn dieven geweest ! kreet ze verschrikt.

Weldra stond heel 't dorp in rep en roer en een grote menigte verenigde zich vóór de woning van de meier.

— Ingebroken op klaarlichte dag !

— De rovers worden ongelooflijk stout !

— Dat is weer Bakelandt's werk !

Zo klonk het dooreen. Maar niemand sprak er van de dieven achterna te jagen.

De veldwachter gevoelde zich nu een zeer gewichtig man. Er was een diefstal gepleegd... op zijn dorp en hij moest het eerste onderzoek doen.

Ook stapte hij fier door de menigte, voortdurend herhalend :

— Laat mij door in naam der wet !

Hij bood zich bij de burgemeestersvrouw aan.

— Ik ben bestolen ! kreet deze. En de meier is juist niet thuis ! Veldwachter, ge moet het gerecht van Torhout gaan verwittigen en vertel het dan ook meteen aan mijn zoon Jules. Hij woont tegenover de kerk. Vraag hem, of hij naar hier komt.

— Ik mag het dorp niet verlaten, mevrouw, verontschuldigde zich de politie-man.

Hij huiverde reeds bij de gedachte alleen, door het donker naar Torhout te reizen.

Ver lag die stad niet, maar de baan was eenzaam? en de tijd zo onveilig.

— Zoek dan een andere bode. Ik moet vooral Jules spreken, hernam de vrouw.

— Als ik maar iemand vind; in elk geval, ik zal mijn best doen.

De veldwachter begaf zich weer naar buiten.

— Iemand van goede wil! riep hij.

— Wat is er te doen? vroeg de smidsknecht, een kerel als een boom.

— De burgemeestersvrouw zou haar zoon, mijnheer Jules uit Torhout, gaarne hier hebben. Wilt gij naar de stad gaan?

— Nu onmiddellijk?

— Ja. Of durft gij niet? vroeg de veldwachter uit de hoogte en met iets spotachtigs in de stem.

— Niet durven? herhaalde de smidsknecht. Denkt ge dat ik zo bang ben als de veldwachter van de parochie Meerhem?

— Hei kerel, geen beledigingen!

— Moet het gerecht niet verwittigd worden, veldwachter? hernam de ander.

— Ja, dat kunt ge ook doen.

— Is dat niet het werk van de veldwachter?

— Ik mag de gemeente niet verlaten.

— Ge durft niet. Maar ik zal gaan... ik alleen... en in het holste van de nacht, als het moet. De meier en zijn vrouw zijn brave mensen. Waar is de smid?

— Hier! riep de bedoelde ambachtsman.

— Baas, ik moet een wapen hebben.

— Ik heb een geweer... ge kunt het lenen.

— Ik kan niet schieten. Maar mag ik een voorhamer uit de smis halen?

— Zeker, jongen, twee ook.

— Neen, aan een heb ik genoeg. En wee de roverskop die bij mijn hamer komt. Zodus veldwachter, ik moet het gerecht verwittigen en mijnheer Jules rechtover de kerk, nietwaar?

— Ja, anders vraagt ge maar naar Jules Dewulf.

— Ik ben weg!

De knecht wapende zich met een hamer en begaf zich naar de stad, langs de eenzame baan, die gedeeltelijk door het bos liep.

Hij stapte snel voort, geen vrees kennende. Hij ontmoette geen levend wezen en bereikte veilig de stad Torhout, welke reeds stil was, al blonk hier en daar nog een lichtje door de reten van de vensterluiken.

— Ik zal eerst mijnheer Jules opkloppen; die kan dan het gerecht waarschuwen, want ik weet niet waar ik die hoge heren zoeken moet, dacht de boodschapper.

Hij begaf zich naar de kerk en herkende het huis, waar de burgemeesterszoon woonde.

De winkel was gesloten. Geen licht blikkerde meer door reet of ruit.

— Ze slapen hier al! mompelde de knecht. Ja, mijnheer Jules, ik moet u storen.

Hij klopte luid op de deur.

Alles bleef stil.

— Nog maar wat harder. De eerste slaap is altijd vast, dacht de jongeling.
En hij trommelde met beide vuisten op de deur.

Boven werd een raam opengeschoven.

— Wie is daar ? klonk een stem.

— Mijnheer Jules, zijt gij daar ?

— Ja. Wat is er ? Wie zijt gij ?

— Ik kom van Meerhem.

— Scheelt er thuis iets... Rap, spreek !

— Er is ingebroken geworden...

— Ingebroken ! Werd vader of moeder mishandeld ! Haast u, antwoord...

— Neen, neen, mijnheer Jules... maar ge moet toch meegaan.

— Spreekt gij de waarheid ? Zijn mijn ouders waarlijk ongedeerd ?

— Ik zweer het u.

— Ik kom naar beneden.

Weldra werd de deur geopend. Jules Dewulf had zich haastig gekleed.

— Wie zijt gij ? vroeg hij achterdochtig, want het was nog gebeurd, dat burgers door valse boodschappen meegelokt werden.

— Bezie mij eens goed, mijnheer Jules...

— Ha, de knecht van de smid... Kom... Ja, jongen, we moeten voorzichtig zijn.

Kom, we gaan dan. Ik heb mijn pistool mee...

— En ik de hamer van mijn baas !

— Dan zijn we goed gewapend !

— Wee de rover, die ons in de weg komt. Ik snoef niet, maar een bandiet vrezen, dat doe ik evenmin.

Maar ik vergeet iets.

— Wat dan ?

— Ge moet 't gerecht waarschuwen. Er zijn hier gendarmen, nietwaar ?

— Ja... dan moeten we langs hier. Vader en moeder zijn dus ongedeerd ?

— Ja... Eigenlijk was uw vader niet thuis, ik zou dat ook nog vergeten

— Waar was hij dan ?

— Hij is te Brugge.

— Te Brugge ? herhaalde de zoon verwonderd. En blijft hij daar een nacht over ?

— Hij moet wel, mijnheer Jules. 't Is een rare zaak, en niemand in heel Meerhem, die er wat van gelooft, maar de meier wordt beticht van... wat zal ik zeggen !

— Spreek dan toch, Ko !

— Ehwel, er zijn Franse generaals geweest. Zij moesten de kas onderzoeken en beweerden dat die niet in orde was. De meier moest dan mee naar Brugge om verantwoording te doen. Zijn zaak zal maar na enige dagen onderzocht worden ; doch morgen mag de meier terugkeren, want hij heeft een borgsom gestort. Een soldaat is er deze avond om gekomen en terwijl hij met uw moeder in gesprek was, werd er ingebroken.

— Welk een vreemde geschiedenis ! mompelde Jules. Maar dan riep hij opgewonden : Mijn vader werd ongetwijfeld bedrogen.

BAKELANDT

- Niemand gelooft aan zijn schuld, mijnheer Jules. De Fransen plagen ons.
- Maar die generaals zijn ongetwijfeld bedriegers geweest!
- Zoudt ge denken?

— Ik ben er van overtuigd. Misschien waren het rovers, misschien was Bakelandt er zelf bij. Ach God... waar is vader?

En de zoon dacht aan het lot van dokter Vermeulen, de brave man, die door een valse boodschap uit zijn huis gelokt en dan wreed vermoord werd.

- Ik geloof niets van die zaak, hernam Jules, met stijgende onrust.

Het tweetal bereikte de wachtpost der politie. Jules vroeg naar de commissaris. Deze bevond zich in zijn woning.

De burgerszoon ging hem zelf halen en hij had een lang gesprek met de ambtenaar.

— Heel die zaak van de Franse generaals moet een sluwe list zijn van Bakelandt, besloot ook de commissaris, want bij een kasonderzoek gaat men aldus niet te werk en bovendien op het ogenblik bevindt zich te Brugge geen enkel generaal.

Ko, de smidsknecht, werd door de commissaris ondervraagd, doch kon niet veel nieuws vertellen.

— Ga naar Meerhem! sprak de ambtenaar tot Jules en onderzoek nauwkeurig wat er gebeurd is. Kom dan bij mij terug. Ik zal intussen een bode naar Brugge zenden.

- Deze nacht nog?

- Ja, uit vriendschap voor uw vader, die ik al zoveel jaren ken.

Jules en Ko begaven zich naar Meerhem. De eerste antwoordde slechts kort op de gezegden van de laatste, want hij was te bekommerd omtrent zijn vaders lot, om een geregeld gesprek te kunnen voeren.

De weg door 't bos vooral was zeer eenzaam. Spookachtig stonden daar de hoge beuken, wier witachtige stammen glinsterden in 't duister. Zachtkens bewogen zich de takken, als uitgestrekte armen van reuzen.

Plotseling nam Ko zijn gezelschap bij de arm.

- Stil, spreek niet! fluisterde hij.

- Ziet ge wat? vezelde Jules.

— Ja... er kruipt een man over de weg... een tweede staat tegen een boom gedrongen... houd uw pistool gereed!

- Ik heb het al vast...

- Vooruit dan!

De twee mannen stapten vastberaden verder.

Eensklaps rees een man overeind.

— Uw geld of le...! riep hij, maar 't laatste woord verging in een akelige, snijdende doodskreet.

Ko had zijn hamer opgeheven en neergeslagen op de kop van de rover, die vreselijk verminkt ter aarde stortte.

Zijn bloed bespatte de kleren van de onverschrokken smidsknecht.

- Los uw pistool op die kerel daar... hij wil anderen roepen! zei Ko snel.

Jules schoot... maar de andere bandiet sprong in het struikgewas. Waarschijnlijk had hij geen letsel.

- Vooruit nu... eer er meer komen! drong Ko aan. Het deugt hier niet.

De twee reizigers snelden voort. Eindelijk gunden ze zich de tijd adem te scheppen.

— We worden niet achtervolgd, zei Ko. Nu ze zullen hun makker wegdragen. Die heeft voor eeuwig gedaan met rovertje spelen. Zijn hersenen plakken nog aan mijn hamer.

En de smidsknecht sleurde zijn vervaarlijk wapen over het gras, om het te reinigen.

— Had ik hen niet gezien, we waren overvallen geworden, hernam hij.

— Hoe zaagt ge hen zo gauw?

— Ik keek scherp uit... en ik heb goede ogen. Ik bemerkte iets, dat zich voortbewoog. 'k Zeg bij mij zelfven : dat is geen dier. En ik begreep alles.

— Zo moesten alle mensen handelen. Bakelandt zou minder stout zijn. Maar de Vlamingen zijn te bang!

Zonder verdere ontmoetingen kwamen de gezellen te Meerhem.

Om zijn moeder niet te bedroeven, verzweg Jules zijn vermoedens.

Hij liet zich alles nog eens vertellen tot in de minste bijzonderheden.

Toen zijn moeder hem zei, dat de bode met het geld te voet naar Torhout was gegaan, waar hij zich bij een tiental soldaten — ruiters — aansluiten moest, twijfelde Jules niet meer.

Immers, hij had geen krijgslieden te Torhout gezien en de ganse avond was hij op straat geweest, om verscheidene boodschappen te doen.

Bovendien dat samenstreffen van 't geld halen en 't inbreken was te zonderling, om niet te geloven, dat de bode en dieven met elkander in betrekking stonden.

Maar Jules zei niets tot zijn moeder... niets anders dan :

— Morgen zal ik naar Brugge gaan.

De smidsknecht was onmiddellijk bereid de burgemeesterszoon weer naar Torhout te vergezellen.

De commissaris hoorde alle bijzonderheden van die roerige dag, en zei :

— Bakelandt, mijnheer Dewulf, Bakelandt is hier in het spel. Als de bode van Brugge terugkeert, zullen wij alles met zekerheid weten.

't Was al dag toen die bode aankwam en zijn boodschap was beslissend :

— Niemand te Brugge wist iets van Meerhems meier. En generaals waren er niet in de stad.

— Mijn arme, arme vader! kloeg de zoon. Wat nu te doen, commissaris? Mijn vader is toch een ambtenaar. Zouden we geen soldaten kunnen krijgen, om 't bos in alle richtingen te doorzoeken?

De ambtenaar schudde bedenkelijk het hoofd.

Hij keek Jules veelbetekenend aan, en sprak :

— De boeren zijn tegen de Fransen opgestaan. Dat oproer te dempen is voor de Republiek belangrijker dan een roversbende uit te roeien. Reken dus niet op hulp, mijn vriend. Maar roep de parochianen van Meerhem bijeen, en stel u aan hun hoofd. 't Is het enigste wat ik u aanraden kan.

— Welnu, dan zal ik trachten mij zelfven te helpen, en de hulp van de Meerhemmers inroepen, besloot Jules...

Even ging hij naar huis. Een kwartier later begaf hij zich voor de tweede maal naar Meerhem. Onderweg sprak hij met Ko over zijn plan.

- Arme meier ! zei deze.
- Hoeveel volk zouden wij bijeen krijgen, denkt ge ? vroeg Jules.
- Weinig.
- Maar mijn vader werd toch algemeen bemind, hernam de zoon driftig.
- Ja, maar de mensen zijn doodsbang voor de rovers. Ze blijven zover mogelijk van het bos af.
- Maar als we nu met velen zijn en ons allen wel wapenen !
- Dan vrezan ze nog. Bakelandt heeft een verbond met de duivel gesloten, zeggen ze, en dus is het nutteloos om tegen hem te strijden.
- Onzin !
- Ja, 'k weet het wel, mijheer Jules, maar praat de mensen dat maar uit het hoofd. Op die algemene vrees rekent Bakelandt, anders zou hij zo stout niet zijn, om op klare dag te plunderen en zelfs te moorden.
- Droevig vervolgde Jules zijn weg.
- Hij is verdwenen, zei Ko, na een wijle.
- Wie ?
- De dode rover !
- Ha, 't was hier.
- Ja, zie daar ligt geronnen bloed. En langs daar hebben ze hem meegesleept.
- Ko wees 't spoor aan, dat in 't bos verdween.
- Jules ging naar 't huis zijner moeder, waar hij zijn andere broeder vond.
- Vader is nog niet thuis, weeklaagde moeder. Hij kon hier toch al zijn.
- Maar neen, moeder, hij reist natuurlijk niet voor zonsopgang af. Wij zullen hem tegemoet gaan, nietwaar, broeder ?
- Jules wenkte zijn broeder mee. Buiten vertelde hij hem alles.
- De broeder, Camiel heette hij, was niet minder wanhopig.
- Seffens een bende vormen ! zei hij ook.
- Jules liet de veldwachter halen en deelde zijn plan mee.
- Ja, maar mogen wij zo maar een gewapende bende vormen ? vroeg de man der wet.
- En waarom niet ?
- Zal de overheid ons niet voor Brigands houden, heren ?
- Welke brigands ?
- Wel zo noemt men de oproerige boeren, die overal de Fransen willen bevechten.
- Wij gaan naar 't bos, doorzoeken het en zullen alleen tegen de rovers strijden. De Fransen zullen toch wel goedkeuren, dat de zonen hun vader uit de macht der rovers bevrijden, veldwachter ! Maar, ge behoeft niet mee te gaan, zo ge niet wilt.
- Hij durft niet, spotte Ko, die alles afgeluisterd had. Laat hem maar thuis ook, want hij zou ons in de weg lopen.
- Gij zijt een onbeschaamde kerel ! snauwde de politiemann de smidsknecht toe. Ik zal u bij de overheid aanklagen.
- O ! daarom zal ik niet minder rustig slapen.
- Wat, en zou ik niet durven ?
- Wel neen, gij hebt een hazenhart.

— Ik wil mij niet aanstellen als een oproerige. Wij moeten de hulp der overheid inroepen, als we de rovers willen bestrijden.

— Maar veldwachter, gij zijt toch een politieman, gij moet dus uw meier trachten te verlossen... en ge hebt het recht de hulp der burgers te eisen. We zullen u erkennen als aanvoerder, zei Jules.

— Ik mag geen aanhoudingen doen buiten de gemeente.

— Heren, laten wij onze tijd niet verspillen, onderbrak Ko ongeduldig. Ik zal bijeenroepen wie mee wil gaan. En laat de veldwachter Meerhem bewaken, dan durft Bakelandt hier nooit meer komen.

De smidsknecht verdween. Na een kwartier kwam hij met tien jongelingen of mannen terug.

— Meer kan ik er niet bijeenkrijgen, zei hij. De overigen durven niet. Maar wij gaan!

— Zijn er geen andere meer, die iets voor hun meier durven doen? vroeg Jules teleurgesteld.

— Neen, ze zijn allen familie van onze veldwachter... familie langs de kant der hazen, antwoordde Ko.

— Dan gaan we met ons dertienen, hernam Jules. Dat God ons geleide. De kleine bende vertrok.

Andere kloeke, gespierde kerels zagen van achter hun gordijntjes de dapperen na.

— Ze gaan naar hun dood, werd er hier en daar gemompeld.

En die zo spraken sidderden bij de gedachte de wrede Bakelandt op zijn eigen gebied te willen opzoeken.

Jules had de kleine troep achter de kerk gevormd, buiten 't gezicht van het huis zijns vaders, want moeder mocht nog niets bemerken.

Hij had de hovenier alles verteld en hem stellig verboden iemand bij zijn meesteres toe te laten.

De burgemeestersvrouw vermoedde nog niets van haar ongeluk.

Haar geduld werd op een zware proef gesteld. De morgen verstreek, maar de meier van Meerhem vertoonde zich niet.

THE FIRST EDITION OF THE
HABELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955